

'Halkın en temel geçim kaynağı Sınır Ticaretinin önü açılmalı'

Sınır ticaretinin durmasından dolayı Doğubayazıt halkının zor zamanlar geçirdiğine dikkat çeken Araştırmacı Yazar Hüseyin Demir, Sınır ticaretinin geliştirilmesine yönelik önemli değerlendirmelerde bulundu.

Araştırmacı Yazar Hüseyin Demir, 'Doğubayazıt ilçesinde bulunan Gürbulak sınır kapısı verilerine bakıldığında İran ile olan ihracat 2020 yılında 2019 göre %18 oranında azaldığını, 2021 yılı da ise 2020 yıla göre %17,9 oranında azaldığını görmekteyiz. Pandemi koşullarının ekonomik olarak derinden sarstığı Doğubayazıt ilçe halkı, en büyük geçim kapısı olan Gürbulak sınır kapısı aracılığıyla sınır ticareti, ithalat, ihracatın sürekli geriye gitmesi ilçe halkını ekonomik olarak çok kötü bir noktaya getirmiştir. 'dedi.

KOMŞU ÜLKELER İLE İHRACAT

Değer: Milyon ABD Doları

Rapor Tarihi: 14.02.2021

Ülke	Yıl			Ocak		
	2019	2020	Değişim (%)	2020	2021	Değişim (%)
İran	2.737	2.245	-18,0	217	178	-17,9
Genel İhr. İçindeki Payı (%)	1,5	1,3	-	1,4	1,0	-

Doğubayazıt hakkını, yoksulluğa terk etmemek için sınır ticareti geliştirilmeli

Araştırmacı Yazar Hüseyin Demir, 'İran ile olan ithalatımız 2018'de 7,041 milyon dolar,2019'da 3,608 milyon dolar 2020 yılında ise bir önceki yıla oranla %66,9 oranında azalarak 1,193 milyon dolara gerilemiştir. Durumlar böyle olunca İran ile olan ithalat, gününbirlik ticaret ve sınır ticaretinin yok denecek kadar az olmasına ek olarak son 1 yıldır pandemi ile tamamen bitmesi bir zamanlar Ortadoğu ve Asya'dan gelen ürünleri Türkiye'nin her yerine dağıtan meşhur Doğubayazıt Pasajları kaderine terkedilmiş bir vaziyettedir. Doğubayazıt esnafı son yıllarda yaşadığı bu olumsuz tablo karşısında her geçen gün küçülmekte ve iflasın eşiğine sürüklenmektedir. Ticaret olmayınca günü birlik çalışan hamal, el arabacılar, nakliyeciler gibi gününbirlik ticaret yapan binlerce insan yoksulluk ve muhtaçlık içinde yaşam mücadelesi vermektedir. 'dedi.

Yetkililere çağrıda bulunan Demir, 'Doğubayazıt halkını kaderine terk etmemek ve yaşanan olumsuz tabloyu olumlu bir hale getirmek için sınır ticaretini geliştirilmeli, istenilen seviyelere ulaşması için gerekli adımlar atılarak Doğubayazıt halkının sıkıntısına çözüm bulunmalıdır. Tüm Türkiye'nin

Doğubayazıt'ta yapılacak sınır ticaretinden faydalanması için Doğubayazıt başta olmak üzere tüm sınır şehirlere özel online toptan e ticaret sistemi ile tedarik ve lojistik zincirleri kurarak hem ithalat hem de ihracat noktasında büyük fayda getirecek adımlar ile şehir ve ülke kalkınması sağlanabilir. 'dedi.

KOMŞU ÜLKELER İLE İTHALAT							
Değer: Milyon ABD Doları				Rapor Tarihi: 14.02.2021			
Ülke	YIL	Ocak-Aralık			Aralık		
		2018	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020
İran	7.041	3.608	1.193	-66,9	124	186	49,7
Genel İth. İçindeki Payı (%)	3,0	1,7	0,5		0,6	0,8	

'Doğubayazıt halkının daha fazla dayanacak gücü kalmadı'

Araştırmacı Yazar Hüseyin Demir, 'Gürbulak sınır kapısını, 2019 yılında 1,781,231 kişi, 2020 yılında 327 bin kişi, 2021 ocakta 20 bin kişi ile sürekli azalarak kullanıldığını görmekteyiz. Giriş ve çıkış yapan araç sayısı ise 2019 da 352,586 ,2020'de 162,432 2021, ocakta ise toplam 18,044 araç Gürbulak sınır kapısını kullandığını görmekteyiz. Bu tabloda Gürbulak sınır kapısının kullanımı sürekli azalarak minimum seviyeye indiği ve yaşanan ekonomik kaybın en büyük kısmı Doğubayazıt halkının kaybı olarak karşımızda durmaktadır. **Doğubayazıt halkının böylesine büyük ekonomik kayıplar yaşaması, yaşanan yoksulluğun en büyük nedenidir. Gerekli önlem alınmalı ve gerekli çareler ivedilikle hayata geçmelidir. Doğubayazıt halkının daha fazla dayanacak gücü kalmamıştır.** 'dedi.

KARA KAPILARINA GÖRE GİRİŞ ÇIKIŞ YAPAN ARAÇ SAYILARI*															
Değer: Araç Sayısı															
Kara Kapıları	Yön	2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021 (Ocak)	
		Toplam Araç	Oran (%)	Toplam Araç	Oran (%)	Toplam Araç	Oran (%)	Toplam Araç	Oran (%)	Toplam Araç	Oran (%)	Toplam Araç	Oran (%)	Toplam Araç	Oran (%)
Gürbulak	Gelen	166.904	4,8	135.219	4,4	151.892	4,5	146.642	4,3	156.853	4,1	64.107	2,5	7.379	4,2
	Giden	195.648	5,5	190.026	6,1	200.656	5,9	178.682	5,2	195.733	5,1	98.305	3,8	10.665	5,7
	Toplam	362.552	5,1	325.245	5,2	352.548	5,2	325.324	4,7	352.586	4,6	162.412	3,2	18.044	5,0

KARA KAPILARINA GÖRE YOLCU SAYILARI																
Değer: Kişi Sayısı																
Kara Kapıları	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021 (Ocak)	
	Yolcu Sayısı	Oran (%)	Yolcu Sayısı	Oran (%)	Yolcu Sayısı	Oran (%)	Yolcu Sayısı	Oran (%)	Yolcu Sayısı	Oran (%)	Yolcu Sayısı	Oran (%)	Yolcu Sayısı	Oran (%)	Yolcu Sayısı	Oran (%)
Gürbulak	1.197.782	5,1	1.098.743	4,9	1.224.247	5,9	1.651.891	6,7	1.519.072	5,7	1.781.231	5,7	327.020	4,3	20.182	4,0

'Doğubayazıt'ta Sınır ticareti geliştirilmeli ve Antrepo sayısı artırılmalı'

Araştırmacı Yazar Hüseyin Demir, 'Şu anda Doğubayazıt ilçesinde 10 adet A tipi 2 adet GSM olmak üzere 12 adet antrepo bulunmaktadır. Son yıllarda sınır ticaretinin minimum seviyeye inmesinden dolayı ilçede yaşanan ekonomik ve

sosyal sıkıntılar hat safhaya ulaşmış durumdadır. Doğubayazıt'ta bulunan Gürbulak Sınır kapısı, sınır ticareti bakımından emsallerine göre daha iyi durumda olması gerekirken hem sınır ticareti hem de antrepo adedi bakımından çok yetersizdir. Doğubayazıt halkının geçim kaynakları düşünüldüğünde sınır ticareti ile geçimini sağlayan binlerce insan son 2 yıldır çok büyük geçim zorluğu çekmektedir. Sınır ticaretinin her geçen zamanda geriye gidişi, ilçede yardıma muhtaç olan kişi sayısını artırmaktadır. 'dedi.

Demir, 'Bu kötü gidişe dur demek, geçimini sınır ticareti ile sağlayan insanların ekonomik olarak daha iyi noktalara gelmelerini sağlamak ve yardıma muhtaç halden kurtarmak için sınır ticareti mümkün olan tüm imkanlar kullanılarak geliştirilmeli ve Gürbulak sınır kapısı emsallerine göre yetersiz sayıda olan antrepo adedi artırılarak hem ilçenin hem bölge illerinin hem de Türkiye'nin kazançlı çıkması sağlanmalıdır. 'dedi.

BÖLGE MÜDÜRLÜKLERİNE GÖRE ANTREPO SAYILARI*

Değer: Adet

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	ANTREPO SAYILARI*											
	Antrepo Tipi							Toplam	GDY**	Akaryakıt	Tank Sayısı	Akaryakıt Hacim (m ³)
	A	B	C	GSM	D	E	F					
BATI AKDENİZ	11		7	49				67	10	4	19	113.084,88
BATI MARMARA	31		13	2				46	10	4	52	787.123,19
DOĞU AKDENİZ	37		14	2				53	7	10	100	1.046.866,79
DOĞU ANADOLU	2			4				6	0			
DOĞU KARADENİZ	5		1	2				8	4	2	19	89.836
DOĞU MARMARA	116		111					227	23	17	138	1.574.099,65
EGE	57		45	14				116	28	4	18	995.127
FIRAT	5		1					6	2			
GAP	5		1	2				8	3			
GÜRBULAK	10			2				12	2			
İPEKYOLU	2			2				4	1			
İSTANBUL	173		75	157			1	406	70	2***	7	202.500
KAÇKAR	5			7				12	3	1	3	29.000
ORTA AKDENİZ	77	1	26	3				107	17	15	181	4.103.780,25
ORTA ANADOLU	23		14	8		1		46	21			
ORTA KARADENİZ	9		3	2				14	2	5	43	115.898
TRAKYA	1		2	14				17	1			
ULUDAĞ	30		33	3				66	15			
GENEL TOPLAM	599	1	346	273	0	1	1	1221	219	64	580	9.057.315,76